

Propovijed šibenskog biskupa mons. Ante Ivasa održana
u nedjelju 12. siječnja 2014. na Gvozdanskom
u župnoj crkvi Sv. Filipa i Jakova

Gvozdansko II.

1. Iako je već začecem po Duhu Svetom i rođenjem od Djevice Marije ušao u sve naše ljudske ruševine, Isus Krist je svojim krštenjem objavio da je „došao ispuniti svu pravednost i uspostaviti pravo narodima; i to pravo po istini.“ I „da neće smalaksati dok na zemlji ne uspostavi pravo.., dok ne otvori oči slijepima, sužnje izvede iz zatvora i iz tamnice one što žive u tami.“ (Iz 42). Apostol Petar svjedoči kako je „Isus iz Nazareta prošao zemljom čineći dobro i ozdravljajući sve kojima bijaše ovladao đavao“ (Dj 10,38)... Krist je krštenjem ušao u sva ljudska sužanjstva, zatvore, tame i mrkline, u sve laži, mržnje, u sve ljudske grijehe... A zato je morao ući i u križ svijeta, u sve smrti i grobove.., morao je ustrajati na Očevu Putu Ljubavi i Istine, i dati svoj život i uskrsnuti.., za „život svijeta“, da imamo „život u izobilju“, kako je govorio...

Sakramentom sv. Krštenja svi smo mi, kao i velika većina našega hrvatskog naroda, ne po našim zaslugama nego po Božjem daru, ušli u Otajstvo Kristova života: u njegovu „izobilje života“, u njegovu Crkvu, u njegov Put, Istinu.., ali i u njegov križ, križni put i raspinjanje, u njegovu smrt... Hvala Bogu, i u njegovu (i s njime i naše) uskrsnuće...

2. Nije čudo da povijest naše Crkve i naroda, kao i povijest mnogih kršćanskih naroda, protiče u znaku Kristova života, Istine i Puta koji je on živio, i njegove Crkve koju je on ustanovio da na njegovoj Riječi gradi bolji svijet i Kraljevstvo Božje na zemlji... Zahvalni smo Bogu za bogatu kršćansku kulturu na kojoj je i Hrvatski narod vjekovima gradio svoj kršćanski, katolički i nacionalni identitet... Ponosni smo na velika kulturna materijalna i još više na duhovna dobra i bogatstva našega naroda, koja smo vjerno i herojski, često puta i mučenički stvarali i čuvali, branili i sačuvali sve do naših dana. I što vjerujemo da nam i danas Krist i nauk i primjer može biti čvrst i pouzdan temelj za mudru izgradnju naše sadašnjosti i budućnosti, „pa i kad navale bujice i vihori, ta kuća ostaje i ne ruši se, jer je utemeljena na stijeni“, obećao je Isus.

Jednako tako, nije čudo da je cijela naša narodna povijest i u znaku križa njegova, pod kojim je i naš narod prolazio svoje teške, Getsemanske ure i krvave križne putove.., živio vremena teških pitanja, koja je postavljao sebi, svijetu i Bogu. Onako kako je Isus pitao Oca u krvavom znoju pod maslinama: „Da li je moguće da me mimoide čaša ova, Oče?“... Postavljali smo ih i u vremenima teških narodnih lutanja nesnalaženja.., nesloge, razdora, izdajničkih Judinih poljubaca, teških borbi i lažnih optužbi od svoje vlastite djece i roda, a još više od izroda.., od svojih glavara narodnih i svećeničkih... U vremenima kad su ga izvodili na sudove Pilatima, tuđincima, nasilnicima i lopovima svjetskim: i optuživali ga kao zločinački, genocidan, teroristički.., fašistički, klerofašistički, ustaški narod, sa „živom ustaškom gujom u njedrima“, kako i danas neki kažu.

3. Puno puta u svojoj povijesti hrvatski je narod morao postavljati to bolno Isusovo pitanje: „Zašto, Oče?“ .., i ono služi velikog svećenika: „Zašto me udaraš...? Ako sam krivo rekao, dokaži da je krivo, ako li pak pravo i istinito, zašto me udaraš?“ ... Zašto, tisuće zašto.., muče nebrojene hrvatske generacije, do danas? ... Zašto, Avarima i Ugrima? Zašto Osmanlijama i Turcima? Zašto Krbava i Udbina, naša krvava sudbina? Zašto naš vapaj i krik Europa nije htjela čuti...? Ni Austrija ni Mleci? Tek Papa hrvatskim junacima poručuje: vi ste „antemurale Christijanitatis“ ... I pod Sigetom, Zrinski pita: „O zašto moram ja, ah, žrtvovat dijete, ženu,?... I odgovara ponosno: „U boj, u boj! Tako meni Boga velikoga, braniti ću Siget svojom krvlju. Ostavit vas braćo nikad neću, dok u meni živo srce bije... Junaci moji vrijede, Hrvati vijek su prvi: Za dom, za rod ne štete prolijevat svoje krvi.., za dom, za rod...!“ I pođoše na još jednu Kalvariju, na križ, u smrt, vjerujući da se tako ulazi u slobodu uskrsnuća, kako nas je Krist učio i prvi pokazao put! Njegov Sveti Duh je bio naša snaga i nadahnuće.

Zrin, Zrinski, i opet zlokobni zašto? Zašto nas opet nitko u Europi ne čuje ozbiljno? A Božić je 1577. Turčin opsjeda Gvozdansko... Ne može naprijed. S tisućama vojnika Beg opsjeda utvrdu. Brani je 300 hrabrih branitelja... Opkoljeni su. Nestaje hrane, vode, baruta. Led okovao zemlju i ljude. Glad, žeđ, studen. Branitelji umiru jedan za drugim, **ali nitko ne uzmiče!** Odbijaju predaju, iako im Turčin nudi slobodan prolaz. U noći 12. na 13. siječnja 1578. ugase se sve vatre u gradu. Turčin napada. Iz grada nema ni pucnja. Bez otpora provaljuju u grad. Pred njima prizor nad kojim nisu mogli likovati ni klicati pobjedi. 30-orica preostalih branitelja na svojim položajima, smrznuti, mrtvi. Zadivljeni junaštvom branitelja, turski zapovjednik naređuje da se nađe svećenik da ih pokopa kršćanski... (za razliku od nekih drugih koji tisućama mučenika neće ni priznati junaštvo, ni dopustiti pokopa ni groba, ni spomena, ni spomenika...) Zašto o mučeništvu i junaštvu tih branitelja tako malo znamo..? I zašto ne slavimo njihovo mučeništvo? To je pitanje svima nama! A mučenici Zrinski i Frankopani već vjekovima nude odgovor, nadahnut vjerom u Kristovo uskrsnuće i život vječni te poručuju iz Bečkog Novog mjesta gdje su smaknuti i iz zagrebačke Katedrale, gdje počivaju: „Na vik on živi ki zgine pošteno!“

4. Taj hrvatski zašto postaje sve zlokobniji: Beč, Pešta, Beograd... Srljanje u Jugoslaviju, u diktature, revolucije i strahovlade: kraljevska-srpska, nacistička, fašistička, i najduža i najokrutnija komunistička, partizanska..? Svi su se oni suludo nadali da će na zgarištima kršćanskog humanizma podići novi svijet i novu religiju. Strašan je bio taj zašto: Logori, progoni, masakri, stravična „brisanja“ s lica zemlje. I zašto, opet Božić 1941.? Gvozdansko napadaju „partizani“, u vrijeme podnevne sv. Mise 50-tak hrvatskih stanovnika ubijeno, žene i djevojke silovane, kuće opljačkane, crkva i cijelo selo zapaljeno... I tako tisuće Gvozdanskih, diljem Hrvatske, sve do Bleiburga, križnih putova, znanih i neznanih stratišta.., stotine jama bezdanki, kako piše suvremenik: „Tisuće su pale i padaju, razmrskani i podavljani, razapinjani po križevima, klani kao janjci, jezovito vješani, potkivani kao konji, pečeni na ražnjima, izmrcvareni kao pseta, živi pokapani. Zato je naša tuga za njima, naša bol nad njima rasla do ludila...“ (Nikolić). Crvena revolucija je igrala svoj „dence macabre“, zadojena bezbožnom ideologijom i mržnjom protiv svega što je sveto, vjersko kršćansko, crkveno i hrvatsko. Iz „krvave komunističke

kupelji“, kako je govorio Bl. Alojzije Stepinac izišli su nebrojeni hrvatski mučenici. I još ih nismo sve ni popisali...

I zašto opet 1991. godina? I opet rušenje svih hrvatskih kuća i crkve, i 20 ubijenih, ovdje u Gvozdanskom?... I zašto 2008., na ulazu u grad na zemlji bačen poderan i otrcan hrvatski barjak i u gradu slomljeno i kamenjem zasuto koplje hrvatskog stijega? I zašto je Zrinj srušen sa zemljom, stanovnici poubijani, raseljeni, imovina im oduzeta „u ime naroda, narodnim neprijateljima“. Zašto nitko od potjeranih do danas nije ostvario povrat oduzete imovine? ... I koliko takvih užasnih zašto, diljem Hrvatske., od Vukovara, Škabrnje, Šibenika do Dubrovnika...? „ Ako govorim pravo, Zašto me udaraš!?“

5. I danas se hrvatski narod nalazi pred novim i mučnim istim pitanjima, Zašto? Susrećemo ih posvuda? U selu i gradu, na trgovima i ulicama, na poljima i moru, posvuda... Mnogi pod njima stenju i umiru... Poznata su nam ta pitanja, čujemo ih, osjećamo i nosimo u sebi. Teško na njih nalazimo racionalne i uvjerljive odgovore: Zašto se u našoj državi tako bezočno ruši (i vlada sprema još opasnije rušenje) naših obitelji , kad je upravo obitelj bila i jest temeljna zajednica svakoga pa tako i našega hrvatskog naroda i jedina garancija njegova daljnjeg opstanka? Zašto obitelj i njezine potrebe, rađanje, podizanje i obiteljski odgoj djece i mladih nemaju prvenstvo pred svim drugim potrebama hrvatskog naroda: gospodarstva, vlasti, politike, Crkve i svih institucija? Zašto se u naše škole nasilno nameće opasno poguban ideologizirani tzv. zdravstveni, rodni i spolni odgoj..? Zašto su vladajući sa svojim medijima i udrugama tako očito stali na suprotnu stranu od većine svoga naroda? (A i protekle godine je u Hrvatskoj smrt bila jača od života., pa je bilo više grobova nego kolijevki?)

Zašto je opet ime Hrvatske države postalo nepoželjno, gotovo sramotno, ustaško, a sve hrvatsko se sve više naziva ustašoidnim... I pjesme, pjevači i športaši, i pozdravi i slova i novac. Domoljubi su opasni desničari. Vjernici, kler, biskupi se miješaju u politiku i u narod., izlaze u javnost, „podržavaju referendume“ umjesto da šute i mole u crkvama i sakristijama, gdje im je mjesto. Tako nam je decenijama ponavljao i CeKaHa... I zašto se, u isto vrijeme gotovo nesmetano rehabilitira četništvo, memorandumska propaganda o ugroženosti srpskog naroda u Hrvatskoj., čak i zloglasna i zločinačka UDBA? Zašto naši branitelji postaju „opasni i sumnjiv element, udruge zločinaca, ubojica, kradljivaca, ološ i izrod naroda“, kako ih sve češće prozivaju plaćeni i dirigirani mediji i portali... Zašto je gotovo 3000 sebi oduzelo život., i nikome ništa?! Nisu ovo politikantska pitanja, kako će neki bijesno vikati, ali jesu ozbiljno sudbonosna životna pitanja ove zemlje, svim političarima, ali i svima nama. Moralna je i kršćanska dužnost ne šutjeti, isto kao i moliti i raditi.(Ora et labora!)

6. Jer najveći je i najzlokobniji zašto bio: Zašto je desetljećima cijeloj naciji bila nametana potpuna šutnja o istini? I zašto se to pokušava i danas...? „Istina je da su uvijek prevratnici i pobjednici pisali svoju slavodobitničku povijest, obojenu njihovim ideologijama. Izokretanjem povijesnih istina prekrajala se i preoblikovala povijest hrvatskog naroda. Uvijek po poznatoj shemi: „Uništi povijesne dokumente jednog naroda, isprazni sjećanja i pamćenje, izbriši znanje, o njegovim pređima i dostignućima njihove povijesti, uništi knjige i kulturu i vjeru... Onda ispražnjene posude njihovih duša

možeš lako puniti novom poviješću. Prešuti ili obeščasti i osramoti junake, svece i mučenike jednog naroda.., nađi i plati da se napišu nove knjige, da se proizvodi nova kultura, izmišlja novu povijest. Tako će narod zaboraviti što jest i što je bio. Ostat će bez imena i prezimena, na rasprodaju svakome...“Nisu ti ni bili, tad će reći svima!“

Puno puta smo se osvjedočili u našoj hrvatskoj zbilji da su se zločinci slavili kao junaci i sveci, a sveci bili svedeni na sramotno zločinačko ime. „Tvorcima takvih povijesnih prevrata i etičkih sunovrata živjeli su među nama, njihova su djela bili reklamirana u medijima, širili se institucijama i učilištima, doma i po svijetu... Mnogi od njih žive i danas među nama. I ne stide se svoje sramote, a mi se skanjemo da im njihovu sramotu i zlodjela jasno stavimo pred oči“ (Roščić)...Istine radi, ne iz osвете i mržnje, kako su to oni učili i činili.

Pitamo se, zašto u našoj domovini mnoge obuzima tako zastrašujuće paničan strah i bijeg od istine, od cjelovite istine o našoj povijesti, dalekoj, bliskoj i sadašnjoj? Zašto toliko kukavičluka, mržnje i bijesa, javnog vrijeđanja i medijskog linča? Onih koji postavljaju pitanja o Istini i istinitosti u javnom životu i društvu, kao temeljnom pitanju pravde i pravednosti u svakom društvu i državi.., kao i onih koji se na legalan, pošten i pravedan način zalažu i bore da se cjelovita istina konačno oslobodi? Istina i strah od njezinih zahtjeva, proizvodi laži, podvale, politička i medijska podmetanja, sve do javnog proklinjanja demokracije i slobode... Sve do prijetnje sudom biskupu Mili Bogoviću i njegovu župniku, koji su se vodili samo kršćanskom ljubavlju prema žrtvama i cjelovitoj Istini, jer je Krist rekao: „Istina će vas osloboditi!“ „Istina u ljubavi!“ „Veritas in caritate“. Sve to u želji da se konačno dobije odgovor na taj zlokobni hrvatski Zašto! Da žrtve napokon počivaju u miru, a živi da u miru žive...

7. Gvozdansko, nam i danas na dan Krštenja Gospodnjega, poručuje ponovno, nama koji smo krštenjem ušli u Kristovu smrt i uskrsnuće, na poseban način, da se ne smije uzmicati ni bježati. Zabrinjavajuća je istina da svijet koga vole zvati „napredni“, postaje sve više svijet velikih uzmaka i bjegova.., bjegova od istine, ljubavi, od pravednosti, od odgovorne slobode... Bježimo od sebe, od drugih, od svojih obitelji, od svoga naroda.., bježimo od Boga živoga, od njegove Crkve... I sve više stvaramo iluziju prividne i lažne sigurnosti, koja postaje najveća nesigurnost od koje sve više u strahu pati cijelo čovječanstvo... Uvlači se i u naš Hrvatski narod, u nas vjernike. Postajemo li sve više malodušni.., malovjerni, bez vjere životne i djelatne?

Istina je da treba bježati od zla i napasti Zloga, od sila i opsjednuća Đavolskih, koje kao da sve više zauzimaju maha... Ali, ima vremena kad ne smije biti uzmaka, kad se ne smije bježati, bez obzira na cijenu. To su vremena kad se nasrće na našu vjeru i pouzdanje u Boga, na njegovu Istinu i ljubav, na njegove zakone i zapovijedi. Ne smije biti uzmaka pred napadima na naše obitelji i djecu. Ne uzmiče se kad je napadnuta Domovina, njeni branitelji i graditelji. Naš Gospodin nije uzmicao ni pred križem. Mnogi su ga slijedili, kao i Gvozdanski mučenici, i unatoč smrti, pobijedili! Zahvaljujući njima „još smo tu na tvrdoj siki!“

Čujemo li mi danas jeku njihovu i poziv? I kao da slušamo odgovor, kad s Markom braniteljem iz Čavoglava pjevaju tisuće mladih diljem Hrvatske i svijeta:

Zapali vatru, neka gori.

Od sebe daj sve najbolje.

Nek se srce hrabro bori

Nek vatra gori do pobjede,

Prijatelju moj.

Digni se kad padneš,

Rođen si za let,

Rođen da se boriš

Da bolji bude svijet.

Jesi li odlučan i čvrst?

Jesi li u sebi slobodan i čist?

Digni se kad padneš,

U tebi je snaga,

U tebi je Krist!

Bog Otac nam danas evanđeljem poručuje: „Krist, to je Sin moj ljubljani. U njemu mi sva milina... Slušajte ga!“ Sveti naši mučenici Gvozdanski, koji niste uzimali ni pred smrću, molite za hrvatski narod. Amen.

Fotografije: Damir Borovčak

USKORO REPORTAŽA: GVOZDANSKO – PLAMEN SLOBODE

